

67 ปี มศว

28 เมษายน วันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000
ภายใน 15666 โทรศัพท์/โทรสาร 02-259-6172

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับประจำวันที 26 เดือนเมษายน พ.ศ.2560 หน้า 13,21

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

‘มัดหมี่’อาเซียน สายใยวัฒนธรรม ...สตรี

21

‘มัดหมี่’อาเซียน สายใยวัฒนธรรม

ชอเสียงของ อาจารย์เผ่าทอง ทองจื้อ ได้รับ การยอมรับว่าเป็นครูเรื่องผ้าชนิดหาตัวจับยาก

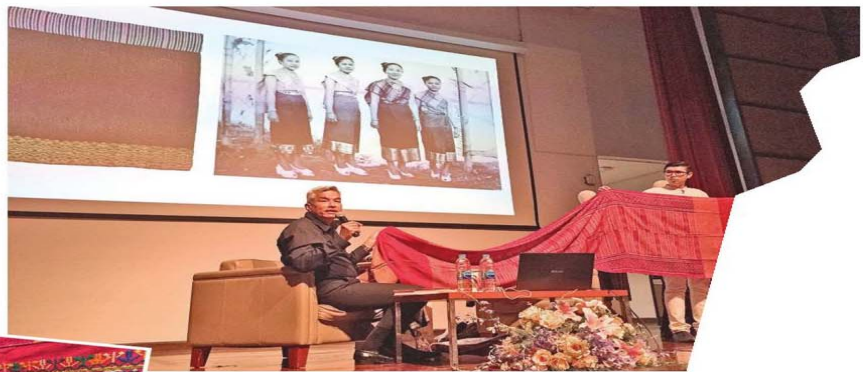
ล่าสุดสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มศว เชิญ อ.เผ่าทองบอกเล่าเรื่องราว “ผ้ามัดหมี่ หนึ่งในผ้าในวัฒนธรรมอาเซียน” แก่ นิตติ มศว ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

“ผมอยากให้ทุกคนร่วมกันอนุรักษ์ผ้าไทย ให้ดำรงอยู่ต่อไป ดังพระปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงเป็นห่วงผ้าไทยที่กำลังจะหายไป ล่าสุดนี้กำลังทำสารคดีเรื่องผ้าเผยกแพรทางโทรทัศน์ ในช่วงเดือนสิงหาคมนี้ในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาฯ”

อาจารย์เผ่าทองเกริ่นนำ ก่อนบอกเล่าถึงผ้าในวัฒนธรรมอาเซียนที่มีเหมือนกันคือ “ผ้ามัดหมี่” โดยระบุว่าในไทยเรามีมากที่สุดคือผ้ามัดหมี่จากภาคอีสาน แต่ความจริงแล้วมีผ้ามัดหมี่อยู่ทั่วทุกภูมิภาคของไทยและมีอยู่ทั่วประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน 10 ชาติ ไกลกว่านี้ก็มีผ้ามัดหมี่ เรียกขานต่างกันตามภาษาแต่ละชาติ ต่างมีความหมายและบ่งบอกเรื่องราววิถีชีวิตของกลุ่มชนชาติพันธุ์นั้นๆ อย่างมหัศจรรย์ ยกตัวอย่างดังนี้

ผ้าปีดาน ทอด้วยผ้าไหม ใช้กรรมวิธีสร้างลวดลายด้วย

มัดหมี่เส้นพุ่ง เป็นผ้าที่ทอขึ้นเพื่อเป็นพุทธบูชาสำหรับพิธีกรรมในพุทธศาสนา ใช้จึงเพลาในวิหารหรือโบสถ์ของวัด หรือชิงบนเพลาบนเรือเศียรพระพุทธรูป ยังพบเห็นได้ที่ประเทศลาวและวัดทางเหนือของไทยเรา

ผ้าโสร่ง ใช้เป็นผ้าปูในซีวิตประจำวันของบุรุษชาวเกาะชุมบา เกาะฟอเรสและเกาะติมอร์ของอินโดนีเซีย ตกแต่งลวดลายด้วยวิธีมัดหมี่

ตามโครงสร้างจารีตของผ้าโสร่ง **ผ้าอิงกิ** เป็นผ้ามัดหมี่ จัดเป็นผ้าอเนกประสงค์ของบุรุษที่จะต้องมัดตัวตั้งแต่เด็กเป็นหนุ่มและจนแก่ตัวลง ใช้ปูนึ่งโดยการนำมาพันรอบอวและแนบชายผ้าไว้ด้านข้างหรือใช้

คลุมไหล่ทั้งสองแทนผ้าห่มเพื่อความอบอุ่น และเพื่อป้องกันกิ่งไม้และหนามจากพืชในป่าตามวิถีชีวิตที่เป็นอยู่

ผ้าป่าโกลา ผ้าไหมมัดหมี่ของอินเดีย ใช้กรรมวิธีมัดหมี่แบบสองทาง ทั้งมัดหมี่เส้นยืนและเส้นพุ่ง นิยมทอด้วยลวดลายเรขาคณิตตามอิทธิพล

หนึ่งในมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทย

อาจารย์เผ่าทองกล่าวต่อว่า มัดหมี่ในประเทศไทยน่าสนใจทุกภาค แต่ขอยกถึงผ้าขึ้นลาวครึ่งของอุทัยธานี ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด

เปอร์เซีย ต่อมาเมื่อพัฒนาการตามคติท้องถิ่นของศาสนาฮินดู จึงมีรูปสัตว์ต่างๆ รวมทั้งรูปคนร้ายรามาผสมผสาน

ผ้าลิมา มัดหมี่ของมาเลเซีย มีแหล่งผลิตที่รัฐกลันตัน โกลักกับนราธิวาส มีลักษณะที่แสดงอิทธิพลตามรูปแบบผ้าปาโตลาจากอินเดีย เค้นซัด ทอด้วยเส้นไหมจากจีน ใช้กรรมวิธีมัดหมี่เส้นพุ่งและย้อมสีธรรมชาติ

ผ้าชินชินหม่ม หรือ **ผ้าลิลองจิ** เป็นผ้าถุงของสตรีชาวไทยใหญ่ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีมากที่สุดในเมียนมาและเป็นผ้าถุงของคนเมียนมาทั่วไป ทอด้วยไหม ตกแต่งด้วยกรรมวิธีมัดหมี่เส้นพุ่ง ลวดลายที่นิยมมากคือลายดอกไม้ ลายพันธุ์พญา ลายริ้ว

ผ้าฟูดาตู ผ้ามัดหมี่ของฟิลิปปินส์ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยสุนทรียศาสตร์และจิตวิญญาณแห่งพลังธรรมชาติ จัดเป็นส่วน

คือผ้าขึ้นมัดหมี่ตีนจก ส่วนตัวขึ้นที่ตกแต่งด้วยการมัดหมี่โหด นิยมมัดเป็นลวดลายขนาดใหญ่ ตกแต่งเพิ่มด้วยการ “แฉะ” หรือการแต้มสีย้อมเฉพาะจุด และการ “ดำพื้น” คือการทอแทรกเส้นพุ่งสีพื้นลงไประหว่างลวดลายมัดหมี่เป็นช่วงๆ ส่วนตีนขึ้น ประกอบด้วย ตีนขึ้นตอนบน ตกแต่งด้วยการจกและตีนขึ้นตอนล่าง ปล่อยเว้นให้เป็นพื้นผ้าสีแดงซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของผ้าขึ้นลาวครึ่ง

ผ้าโฮล เป็นผ้าไหมมัดหมี่ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเชื้อสายเขมรในแถบอีสานใต้ที่มีชายแดนติดกับกัมพูชา มีกรอบมีเชิงคล้ายรูปแบบผ้าปุมที่ใช้เป็นผ้าถุงบ่งบอกถึงระดับยศของขุนนางในราชสำนักสยาม

ผ้าจวนตานี เป็นผ้าทอดั้งเดิมในพื้นที่ทางภาคใต้ตอนล่างของไทย คือปัตตานี ยะลาและนราธิวาส

“นี่เป็นเพียงตัวอย่างผ้ามัดหมี่ที่มีอยู่ในหลายประเทศ หากสนใจเพิ่มเติมติดตามชมรายการสารคดีผ้าไทยของอาจารย์เผ่าทองเจี๊ยะ ที่จะออกอากาศทางโทรทัศน์ในเดือนสิงหาคมศกนี้ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงชุบชีวิตผ้าไทย”

